

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Karol Scheibler

FAJNA HISTORIA

KRÓL BAWEŁNY

strona 7

KSIEŻY MŁYŃ

ZOBACZ, JAK ZMIENIA SIĘ JEDNO Z NAJPIĘKNIEJSZYCH MIEJSC W ŁÓDZI **strona 3**

AKTUALNOŚCI

DO STOŁU!

strona 4

AKTUALNOŚCI

MAMY NOWĄ MISS

strona 4

PORADNIK

SPOCIĆ SIĘ JEST ZDROWO

strona 8-9

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

REWITALIZACJA

SĄ CHĘTNI NA REMONT STAREGO RYNKU

Przebudowa rynku Starego Miasta jest jedną z najważniejszych inwestycji w programie rewitalizacji w Łodzi. Pięć firm chce się podjąć tego zadania.

Miasto otworzyło właśnie oferty złożone do przetargu na remont Starego Rynku. Najtańszą ofertę

złożyło konsorcjum firm, którego liderem jest Concrete Łódź. Jego oferta to prawie 8,5 mln zł. Najdroższy jest natomiast Garden Designers Derkacz i Wspólnicy, którzy chcą ponad 19 mln zł.

Ostateczny koszt przebudowy Starego Rynku poznamy za około 2 ty-

godnie. W drugim etapie przetargu oferenci będą licytowali na aukcji „w dół” i wygra ten, który za realizację inwestycji będzie chciał najmniej.

Na rynku zostanie wymieniona cała nawierzchnia. W centralnej części pojawią się cztery fontanny. Po wschodniej i zachodniej

stronie rynku powstaną daszki do handlu, natomiast po stronie parku Staromiejskiego przewidziane jest miejsce na pawilon. Od strony ul. Nowomiejskiej oraz na płycie rynku miasto dosadzi drzewa i urządzi zieleńce.

sasza
FOT.LODZ.PL

ŁÓDŹ BUDUJE

START PRAC NA UL. ŻELIGOWSKIEGO

Dzisiaj rozpoczyna się pierwszy z kilku zaplanowanych na Starym Polesiu remontów. Kolejne wystartują jeszcze w tym miesiącu.

Robotnicy wchodzą na ul. Żeligowskiego. Na czas remontu będzie tam moż-

liwość przejazdu samochodem w jednym kierunku, od ul. 6 Sierpnia w kierunku

Struga. Zmienionymi trasami pojadą autobusy linii 65A, 80AB, 86B, 99 i N9. Remont potrwa do końca roku.

– Ulica Żeligowskiego będzie miała nową nawierzchnię pomiędzy ulicami 6 Sierpnia a Struga. Wymieniona zostanie podbudowa jezdni, ułożony nowy asfalt i nowe chodniki. Ponadto jeszcze we wrześniu rozpoczną się zaplanowane prace na sąsiednich ul. Struga i 6 Sierpnia. Struga wyremontowana zostanie od al. Włókniarzy do ul. Żeligowskiego, a 6 Sierpnia na prawie 2 km odcinku pomiędzy al. Włókniarzy i al. Kościuszki. Tutaj prace

będą etapowane – zapowiada Marcin Woźniak, zastępca dyrektora Zarządu Dróg i Transportu.

rd
FOT.LODZ.PL

Na łódzkim Smulsku w ramach Planu dla Osiedli trwa przebudowa ulic Kolarskiej (od nr 33 do 55) i Piłkarskiej (od nr 36 do 66). Koszt zaplanowanych prac to 919 tys. zł.

– W ramach inwestycji przebudujemy jezdnię wraz ze wszystkimi zjazdami do posesji, wyremontowane zostaną także chodniki. Zbudujemy ciąg pieszy między ulicami Maratońską a Kolarską.

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE

PIJANY DACHOWAŁ Z DILERKĄ

W minioną niedzielę, 5 września tuż przed północą na skrzyżowaniu ul. Broniewskiego z ul. Tatrzańską doszło do wypadku drogowego. Jak ustalili policjanci drogówki, kierujący skodą mężczyzna na łuku drogi utracił panowanie nad pojazdem. Samochód wypadł z drogi, uderzył w słup latarni ulicznej, po czym przewrócił się na dach. Świadkowie zdarzenia powiedzieli funkcjonariuszom, że autem podróżowało dwóch mężczyzn. Jeden pozostał na miejscu wypadku, drugi oddalił się od niego, udając, że jest tylko przypadkowym przechodniem. Wskaza-

ny mundurowym przez świadków usiłował początkowo zaprzeczać, jakoby brał udział w zdarzeniu. Dopiero po chwili zmienił zdanie. Gdy zbadano trzeźwość 38-latką, okazało się, że miał aż 2,3 promila alkoholu w organizmie. Po kontroli w policyjnych bazach danych wyszło też na jaw, że ma on orzeczony przez sąd dożywotni zakaz kierowania pojazdami. Już jakby na dodatek, podczas oględzin skody uwagę policjantów przykuła dilerka z białym proszkiem. Tester wskazał, że jest to amfetamina.

Policja wyjaśnia okoliczności zdarzenia oraz roli osób w nim uczestniczących. (pj)

ŹŁODZIEJ AUT WPAŁ NA GORĄCYM UCZYNKU

W ręce łódzkich policjantów wpadł 36-latek, złodziej samochodowy, który trudnił się kradzieżami pojazdów na terenie Łodzi. Funkcjonariusz odzyskali też trzy skradzione auta, które wkrótce wrócić do właścicieli. 27 sierpnia br. funkcjonariusz Komendy Miejskiej Policji zajmujący się zwalczaniem przestępczości samochodowej uzyskał informację na temat opła astry skradzionego z przyblokowego parkingu na terenie dzielnicy Górna. Dzięki znajomości środowisk przestępczych policjantom udało się szybko wytypować

potencjalnego sprawcę tego czynu. 36-letniego podejrzanego zatrzymano 1 września 2021, gdy wsiadał do auta, które właśnie zamierzał ukraść. Zaskoczony mężczyzna nie stawiał oporu.

Podczas przesłuchania przyznał się do dokonania jeszcze dwóch kradzieży – opła i skody, które zamierzał sprzedać później na części.

Zebrany materiał dowodowy pozwolił na przedstawienie 36-latkowi trzech zarzutów kradzieży z włamaniem. Decyzją Prokuratury Łódź Górna został objęty dozorem policyjnym. (pj)

PLAN DLA OSIEDLI

Zmiany na ulicach Smulska

Wykonawca zakończył już prace przy budowie kanału deszczowego wraz z układem odwodnienia. Rozpoczynają się prace drogowe. Przebudowana zostanie sieć elektroenergetyczna i telekomunikacyjna. Na ulicach Kolarskiej i Piłkarskiej pojawi się też nowe oświetlenie drogowe

– mówi Marcin Sońnier z Zarządu Inwestycji Miejskich w Łodzi.

Tegoroczny Plan dla Osiedli przewiduje również doświetlenie ulic Smulska. Na ulicach Bojowej, Bobslejowej i Slalomowej ustawione zostaną po 4 punkty świetlne.

(pj)

Remont ul. Żeligowskiego ma zakończyć się jeszcze w tym roku

REWITALIZACJA

Pierwsza dziesiątka GOTOWA!

Już 10 takich odnowionych domów jest na Księżym Młynie

Skończył się właśnie remont w dziesiątym domu robotniczym na zabytkowym osiedlu Księży Młyn. W tym roku gotowy do użytku będzie jeszcze jedenasty.

Pofabryczne osiedle to, obok centrum Łodzi, najważniejszy obszar rewitalizacji w mieście. Charakterystyczne piętrowe domy z cegły odzyskują sukcesywnie blask. Odnowa Księżego Młyna nabrała rozmachu dzięki unijnemu dofinansowaniu. Bez niego rocznie miasto remontowało jeden budynek. Teraz prace trwają w siedmiu, a do końca roku miasto wybierze wy-

konawców dla czterech kolejnych.

– Skończyliśmy remont famuły przy ul. Księży Młyn 3. Właśnie trwają tam odbiory. Do końca roku oddamy też do użytku dom pod numerem 9 – mówi Robert Wiktorowicz, szef firmy VIK-BUD, generalnego wykonawcy. VIK-BUD specjalizuje się w remontach zabytkowych budynków. Na Księżym Młynie odnawia także inne domy, m.in. największą z famuł przy ul. Fabrycznej 21 należącą do wspólnoty mieszkaniowej (które również włączono do programu rewitalizacji). Na koncie ma także remont pałacu Poznańskich, moderniza-

cję dawnego komisariatu

i willi przy al. Kościuszki 19, łódzki oddział Narodowego Banku Polskiego i dom Otto Gehliga.

– Wyremontowaliśmy już trzy domy przy al. Przędzalnianej i wszystkie sześć domów po parzystej stronie ul. Księży Młyn. Famuła pod numerem 3 to pierwszy z budynków, które oddajemy do użytku po nieparzystej stronie. Wszystkie przechodzą gruntowne remonty i są podłączane do sieci centralnego ogrzewania. Urządza- my w nich nie tylko mieszkania komunalne, ale także

pracownie artystyczne, centrum turysty czy lokale gastronomiczne

– mówi Agnieszka Kowalewska-Wójcik, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich.

Do końca 2023 r. wyremontowanych zostanie

w sumie 29 domów przy ul. Księży Młyn, Przędzalnianej i Fabrycznej, a także uliczki, konsumy oraz budynki gospodarcze, w których powstają m.in. lokale

użytkowe, czy restauracje. Rewitalizacja Księżego Młyna będzie kosztowała w sumie 70 mln zł.

Aleksandra Hac
FOT.LODZ.PL

NIEZWYKŁE ODKRYCIE W WILLI MAJEWSKIEGO

W remontowanej przy ul. Włókienniczej willi Hilarego Majewskiego konserwatorzy dokonali niezwykłego odkrycia – jed- na polichromia na drugiej i obie oryginalne! Majewski, jako architekt miasta, musiał robić wrażenie na klientach i zapewne dlatego często zmieniał wystrój swojej rezydencji – tłumaczy.

Pod jedną zabytkową warstwą polichromii konserwatorzy odkryli jeszcze starszą

Willa Majewskiego to najcenniejszy zabytek przy ul. Włókienniczej. To serce rewitalizacji, a remonty nie omijają także rezydencji jednego z najwybitniejszych łódzkich architektów.

– Obiekt wielokrotnie zmieniał swoich właścicieli, mimo to zachowało się w nim bardzo dużo cennych i zabytkowych elementów. Począwszy od sufitów z bogatymi i efektownymi sztukateriami, po piękne polichromie, niektóre ze złoceńiami, często zachowane w bardzo dobrym stanie. W budynku zachowała się też zabytkowa stolarka, również polichromowana, co jest rzadkością. Są piękne boazerie i wykusze okienne. Częściowo zachowały się zabytkowe parkiety taflowe. Ten obiekt to prawdziwa perła – mówi Anna

Połomka, konserwator zabytków z firmy VIK-BUD, generalnego wykonawcy remontu.

Najbardziej niezwykłym odkryciem w zabytku były malowidła. Ostatni lokatorzy malowali ściany i sufity, jak im się podobało. Kiedy konserwatorzy zaczęli usuwać kolejne

warstwy farby, zgodnie z oczekiwaniami, odkryli polichromie. Ale nie spodziewali się, że pod jednym znajdują kolejne.

– W swojej rezydencji Majewski przyjmował klientów, na których chciał zrobić jak najlepsze wrażenie. Zapewne dlatego zmieniał wystrój swojego domu

i naścienne malowidła – tłumaczy.

Najbliższy rok to intensywne prace we wnętrzach willi, na elewacjach są już one mocno zaawansowane. Odrestaurowany zabytek zobaczymy w pełnej krasie w połowie 2022 r.

Wojciech Markiewicz
FOT.LODZ.PL

REKLAMA

Euro Dialog

Zapisy i informacje:

EuroDialog
Traugutta 18
(ŁDK) 4 piętro
42 633 59 20
531 022 422

NIEMIECKI
ANGIELSKI
FRANCUSKI

KURSY
JĘZYKOWE
ZA DARMO

Dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku 50+ lub z wykształceniem średnim.

www.eurodialog.pl/rewitalizacja

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej i realizowany w partnerstwie z Miastem Łódź.

RESTAURANT WEEK POD PATRONATEM MEDIALNYM „ŁÓDŹ.PL”

JESIENNY FESTIWAL KULINARNY ROZPOCZĘTY

„Food must go on” to hasło jesiennej edycji Restaurant Week. Ogólnopolski festiwal kulinarny zawitał ponownie do Łodzi – szefowie kuchni z ponad 20 restauracji przygotowali wyjątkowe trzydniowe menu, dostępne tylko w dniach 8–26.09.

Festiwal będzie kulinarnym świętem dla wszystkich osób, które lubią odkrywać oryginalne smaki oraz odwiedzać zarówno znane, jak i nowe restauracje. Dla uczestników przygotowano dania kuchni mięsnej, rybnej oraz jarzkiej. Każdy zestaw składa się z przystawki, dania głównego i deseru w specjalnej cenie 59 zł.

– Zapraszamy gości z całej Polski na największe wydarzenie kulinarne. Restauracje, które przetrwały dotychczasowe lockdowny, włożyły ogromny wysiłek w ponowne przyjęcie klientów. Niech skala odkrywania i wspierania restauracji będzie ponownie rekordowa – mówi Maciej Żakowski, jeden z organizatorów festiwalu.

Wydarzenie ma zasięg ogólnopolski, dzięki czemu jego uczestnicy nie tylko wesprą restauracje w ich bieżącej działalności, ale pozwolą im również zebrać środki na wypadek kolejnego zamknięcia. To jedno z wielu działań RestaurantClub, organizatora festiwalu na rzecz ocalenia restauracji lokalnych.

Miejsca można już rezerwować za pośrednictwem aplikacji app.rclb.pl oraz na stronie www.restaurantweek.pl. Należy wybrać liczbę osób, datę, godzinę oraz jedno z dwóch menu.

Katarzyna Sławińska

Gołąbek z soczewicy na purée z kalafiora z sosem beurre blanc z winogronem z restauracji Bagatela

Pierogi chinkali faszerowane soczewicą i bobem z restauracji Przędzalnia

FOT. RESTAURANT WEEK

INFO

Miejsca można rezerwować na dwa sposoby. Za pośrednictwem aplikacji app.rclb.pl

oraz na stronie: www.restaurantweek.pl

MISS POLONIA 2021

Korona dla Julii

Tegoroczna maturzystka, 18-letnia Julia Baryga z Łodzi, zdobyła koronę Miss Polonia Województwa Łódzkiego 2021. Finał regionalnych eliminacji tego najstarszego konkursu piękności w Polsce odbył się w niedzielę wieczorem na deskach Teatru Wielkiego w Łodzi.

O koronę ubiegało się 20 kandydatek z całego regionu, wyłonionych w drodze wcześniejszych castingów. Gala miała standardowy przebieg, choć dość nietypowe było jej zakończenie. Już po pierwszych prezentacjach na scenie – w casualowych sukniach i kostiumach kąpielowych – konkursowe jury dokonało pierwszej selekcji. W grze pozostało tylko 10 pań, które wzięły udział

w kolejnych trzech pokazach scenicznych. Musiały też odpowiedzieć na pytania, które wymyśliły same uczestniczki finału. W tym wyzwaniu błysnęła prostołiniowością kandydatka z numerem 3, łodzianka Adrianna Szymczyk, która na pytanie: „Co zrobisz, gdybyś wygrała konkurs?” odpowiedziała bez wahania: „Wreszcie się wyśpię po tygodniu harówy na przygotowaniach”.

Po kolejnych prezentacjach przeplatanych występami Filipa Łaty, który zaśpiewał swoje przeboje, stawkę finalistek zawężono z 10 do 3. Dopiero w tym wąskim gronie ogłoszono werdykt: tytuł II wicemiss przypadł 22-letniej Natalii Kiszko, I wicemiss została

20-letnia Weronika Rosiak, a korona Miss Polonia Województwa Łódzkiego spoczęła na skroniach Julii Barygi. Miss Publiczności wybraną w głosowaniu SMS-owym została Marta Biniek. Cała czwórka triumfatorek będzie reprezentować województwo łódzkie w półfinale konkursu Miss Polonia 2021, do którego dzięki tzw. dzikim kartom wręczonym przez jury zakwalifikowały się również: Lavinia Piwowska, Natalia Wróblewska oraz Paulina Brejner. Ze wszystkich wyżej wymienionych tylko ta ostatnia nie jest łodzianką – pochodzi z Pęczniewa.

(pj)

Dla publiczności zaśpiewał Filip Łato

Julia Baryga – Miss Polonia Województwa Łódzkiego 2021

FOT. RADOŚLAW JÓZWIAK

MACIE MNIE KOCHAĆ!

Fundacja Kamila Maćkowiaka zaprasza na pełną sprzeczności opowieść o życiu jednej z najbardziej kontrowersyjnych postaci europejskiego kina – Klaus Kinskiego.

Aktor Klaus Kinski mówił o sobie, że wybiera te role, które są lepiej płatne. Dlatego zagrał nawet w filmie soft porno. Jednocześnie występował w autorskim monodramie „Jezus Chrystus Zbawiciel”, którego pokazy skończyły się skandalem, przerwaniem spektaklu i bójką na widowni.

Kontrowersyjny bohater

Był jednym z najbardziej skandalizujących artystów XX w., a poprzeczka była ustawiona naprawdę wysoko. Nienasycony w swojej pracy, życiu erotycznym, głodzie zarabiania pieniędzy. Spragniony

aplauzu, uwielbienia i ciągłego potwierdzania własnej wartości.

Punktem wyjścia do powstania kolejnego autorskiego monodramu Kamila Maćkowiaka, po „Niżyńskim”, „Diva Show” czy „Amoku”, była właśnie autobiografia Klaus Kinskiego „Ja chcę miłości”.

Emocjonalna podróż

Spektakl „Klaus – obsesja miłości” to emocjonalny roller coaster. To podróż przez biografię aktora. Przez pełen pluskiew i karaluchów pokój, w którym wegetuje z całą rodziną we wczesnym dzieciństwie, po luksusowe rezydencje w Londynie czy Paryżu; przez ciasne uliczki dzielnicy czerwonych latarni w Amsterdamie, po dżunglę, w której Kinski nakręcił jeden z kilku wybitnych filmów z Wernerem

Herzogiem. To przede wszystkim uniwersalna historia o potrzebie miłości, samotności, destrukcji tak wielkiej, że nie jest w stanie jej uspokoić ani sukces, bogactwo, rodzina, ani kolejne oddane i zapatrzone w bohatera kobiety. Maćkowiak w roli Klaus Kinskiego pozwala widzom zrozumieć, w jaki sposób Kinski stał się tym pozbawionym hamulców potworem, którego wieczne nienasycenie zniszczyło życie zarówno jemu, jak i jego bliskim. Najnowszy monodram Fundacji Kamila Maćkowiaka to pozycja obowiązkowa nie tylko dla teatromanów, ale i dla tych, którzy chcą doświadczyć czegoś, co dotyka, wstrząsa i wzrusza. Spektakl wzbogaca reżyseria światła i scenografia autorstwa Waldemara Zawodzińskiego.

INFO

Najbliższe spektakle:

Scena Monopolis, ul. Kopcińskiego 62A, Łódź

17 września godz. 19:00

18 września godz. 19:00

26 października godz. 19:00

5 listopada godz. 19:00

Bilety: 70 i 80 zł.

Publiczność już dwukrotnie uznała to przedstawienie za najważniejszą premierę teatralną 2020 roku: w plebiscycie Plastrów Kultury (Spektakl teatralny roku) oraz Wiosła Kultury (Wydarzenie roku). Przedstawienie wyłącznie dla widzów dorosłych.

Red

„JEDNOROŻEC” W POWSZECHNYM

Teatr Powszechny zaprasza na spektakl „Jednorożec” – sztukę o relacjach międzyludzkich i tym, jak trudne doświadczenia mogą sprawić, że oddalamy się od naszych najbliższych.

– To sztuka o niemożności znalezienia wspólnego języka – mówi o „Jednorożcu” reżyser Adam Orzechowski. – O sytuacji, w której stało się coś, co zmienia zupełnie punkt widzenia i nie pozwala już dalej trwać pod jednym dachem – dodaje.

Sztuka Paco Bezerry, jednego z najbardziej uznanych współczesnych autorów hiszpańskiej sceny teatralnej, to historia chłopca, który pada ofiarą przemocy.

Jak poradzi sobie z tym on i jego najbliżsi? Jak przemoc wpływa na ofiarę i jej bliskich? Jak pomóc dziecku, które nie prosi o pomoc? „Jednorożec” opowiada o tym, jak dwoje bliskich sobie ludzi odkrywa, że mimo wielu spędzonych ze sobą lat tak naprawdę nic o sobie nie wie.

RedKu

INFO

Najbliższe spektakle:

Teatr Powszechny (ul. Legionów 21)

9 września godz. 19:15

10 września godz. 19:15

12 września godz. 16:00

Bilety: 50 zł – normalny 40 zł – ulgowy

DZIEJE SIĘ W ŚRODĘ

Unihokej w parku

O godz. 16:15 w parku Baden-Powella (tereny zielone przy hali MOSiR ul. Małachowskiego) oraz o godz. 18:30 w parku Mickiewicza Zielona Łódź organizuje bezpłatne treningi unihokeja w plenerze. Sprzęt do gry zapewnią organizator.

Więcej informacji pod numerem telefonu 796 083 282, 503 101 887 lub 505 989 671.

Potańcówka

O godz. 18:00 Łódzki Dom Kultury zaprasza seniorów na potańcówkę, która odbędzie się w Pasażu Kultury Województwa Łódzkiego przy ul. Traugutta 18. Wstęp wolny.

DZIEJE SIĘ W CZWARTEK

Spacer po Julianowie

O godz. 11:00 Biblioteka z Kotem zaprasza na spacer po Julianowie. Uczestnicy zwiedzą zabytki przyrody w parku im. Adama Mickiewicza, osiedle willowe z okresu międzywojennego, kościół parafialny przy ul. Zgierskiej oraz miejsca związane z historią Julianowa. Wycieczka potrwa 1,5 godz. Zbiórka przy skrzyżowaniu ul. Zgierskiej i Julianowskiej. Udział bezpłatny.

Integracja Ty i Ja

O godz. 17:00 w kinie Charlie (ul. Piotrkowska 203/205) rozpoczną się projekcje w ramach Europejskiego Festiwalu Filmowego Integracja Ty i Ja. Widzowie obejrzą m.in. „Ondyna”, „Raj” i „Okno boga”. Wstęp bezpłatny.

CZWORONOŻNY PRZYJACIEL NA JESIEŃ ŻYCIA

Są wierne i wnoszą do każdego domu masę radości. Nie bez powodu mówi się, że pies to najlepszy przyjaciel człowieka. Jakie są zalety posiadania czworonożnego kompana? Jakiego rasy najlepiej sprawdzi się dla seniora? Rozwiązujemy wszelkie wątpliwości!

Dlaczego warto mieć psa? Lista zalet płynących z posiadania psa jest bardzo długa. Zaczniemy od tego, że osoby posiadające czworonoga są...

zdrowsze! Badania wykazują, że posiadacze psów mają statystycznie niższe ciśnienie krwi oraz niższe stężenie cholesterolu od osób, które mieszkają bez zwierzęcia. Na dobrą kondycję wpływają jednak nie tylko regularne spacerki, ale też fakt, iż obecność psa działa kojąco na ludzką psychikę. Przebywanie w towarzystwie czworonoga obniża poziom stresu, a nawet łagodzi stany lękowe.

Osobom mieszkającym z psem ponadto rzadziej doskwiera samotność.

Jaki pies dla seniora?

Posiadanie psa ma wiele plusów, jednak warto zauważyć, że nie każda rasa będzie odpowiednia dla starszej osoby. Niektóre czworonogi wymagają bardzo dużo ruchu, regularnego czesania czy strzyżenia. Żywiłowe zwierzęta, nad którymi niełatwo jest zapanować, z pewnością nie będą odpowiednim wyborem dla seniora.

Zainteresować się warto natomiast psami, które:

- są nieduże – znacznie łatwiej utrzymać je na smyczy czy po prostu wziąć na ręce – dobrze sprawdzi się tu pies w typie rasy maltańczyk lub jamnik;
- nie są zbyt energiczne – do takich ras zalicza się m.in. pekińczyki oraz shih tzu;
- nie wymagają regularnych wizyt u psiego fryzjera (np. psy krótkowłose jak mopsy, które wystarczy systematycznie szczotkować).

rozglądając się za nowym towarzyszem życia.

Jak adoptować psa z łódzkiego schroniska?

Wszystkie zwierzęta dostępne do adopcji można obejrzeć na stronie internetowej www.schronisko-lodz.pl. Znajdują się tam podstawowe dane czworonogów oraz ich krótkie opisy. Po dokonaniu wyboru należy wysłać wiadomość mailową na adres schronisko.biuro@o2.pl. Konieczne będzie podanie imienia zwierzęcia oraz jego numeru ewidencyjnego. Dołączyć warto także swój numer telefonu. Kolejnym krokiem będzie otrzymanie ankiety adopcyjnej do wypełnienia. Spodziewać można się także telefonu od pracowników Działu Adopcji. Jeśli wszystko przebiegnie pomyślnie, będzie można zapoznać się ze zwierzęciem już w schronisku. Tego dnia należy zabrać ze sobą obrozę i smycz, a także gotówkę w celu uiszczenia opłaty adopcyjnej (w przypadku dorosłych psów jest to 52 zł). Osoby, które nie posiadają skrzynki mailowej, mogą kontaktować się ze schroniskiem telefonicznie, pod numerem 42 656 78 42.

oszym

Nie kupuj – adoptuj

Seniorom z reguły odradza się kupowanie szczeniaków – młody, jeszcze nieukształtowany pies może sprawiać więcej problemów niż kilkuletni psiak. Starszego, ułożonego już psa warto poszukać w schronisku. Ważne jednak, aby w procesie adopcji wspomnieć o tym, jakie ma się oczekiwania wobec przyszłego pupila. W przytuliskach zdarzają się bowiem psy, które reagują agresywnie na inne czworonogi lub dzieci czy cierpią z powodu lęku separacyjnego. Takimi psami powinny zajmować się wyłącznie osoby z odpowiednią wiedzą i doświadczeniem. Do schronisk trafiają jednak także spokojne, bezproblemowe psy, które potrzebują jedynie pełnej miski i miłości człowieka. Warto mieć to na uwadze,

FOT.ŁÓDŹ.PL

**KĄCIK
E-MERYTA**

Dowiedz się,
co twój wnuczek
robi na swoim
smartfonie!

Gitowa / gituwa

Słowo wyrażające zgodę lub aprobatę. Jego zastosowanie w wielu kontekstach jest zbliżone do słowa „gitara”. Zostało zgłoszone w plebiscycie na Młodzieżowe Słowo Roku 2020. Np. Chcesz iść z nami na przyjęcie? Gituwa, mogę się wybrać.

FOT.ŁÓDŹ.PL

INFO

Łódź to miasto przyjazne psom i ich właścicielom. Swojego czworonożnego przyjaciela można zabrać ze sobą w wiele miejsc, m.in. do Biblioteki Miejskiej czy Manufaktury. Psy i ich właściciele zapraszają także liczne kawiarnie i restauracje, w tym Niebostan, Gastromachina, Umamitu, Chatka Ech czy Drukarnia.

FOT.FREEPIK.COM

FOT. ARCHIWUM, NAC, LODZ.PL, ENVATO ELEMENTS

ŁÓDZKIE IMPERIUM

Krół bawełny

Portret Karola Scheiblera

Karol Scheibler zbudował największe w Łodzi przedsiębiorstwo włókiennicze i jedno z największych w Królestwie Polskim. Jego imperium do dzisiaj zachwyca skalą i rozmachem.

To nie przypadek, że Karol Scheibler został fabrykantem. Wszak urodził się w rodzinie przemysłowca. Jego ojciec prowadził w Nadreunii fabrykę sukna. Młody Scheibler już w wieku 18 lat został dyrektorem

w przędzalni. W tak szybkim rozwoju kariery pomogło oczywiście to, że była to przędzalnia wuja, w której wcześniej odbywał praktykę. Ale znaczenie miał także fakt, że Karol bardzo dobrze się odnalazł w przemyśle. Przez 10 kolejnych lat Scheibler zdobywał doświadczenie zawodowe w Belgii i Austrii, aż wreszcie zdecydował się na przeprowadzkę do Królestwa Polskiego, przyjmując tym samym zaproszenie od – nie inaczej – kolejnego wuja, Fryderyka Schloessera, do Ozorkowa. W tutejszej fabryce niedługo potem został dyrektorem. Karol był świetnym fachowcem i jego kariera

nie była jedynie dziełem szczęśliwego urodzenia. Podczas pracy u Schloessera Scheibler zmodernizował przędzalnię, zbudował drugą w folwarku Strzeblewo, a w Łučnímierzu postawił na nogi cukrownię, należąca do Wernerów. Tam też poznał swoją przyszłą żonę – Annę. To właśnie dzięki posagowi, który dwukrotnie przewyższał majątek Scheiblera, Karol mógł uruchomić własną fabrykę. Wybudował ją na terenie, który rok wcześniej wydzierżawił w Łodzi przy Wodnym Rynku, czyli współczesnym placu Zwycięstwa. Przędzalnia bawełny, w pełni zmechanizowana, rozpoczęła działalność – zgodnie z umową z miastem – w 1855 r. Fabrykant sukcesywnie rozbudowywał swój za-

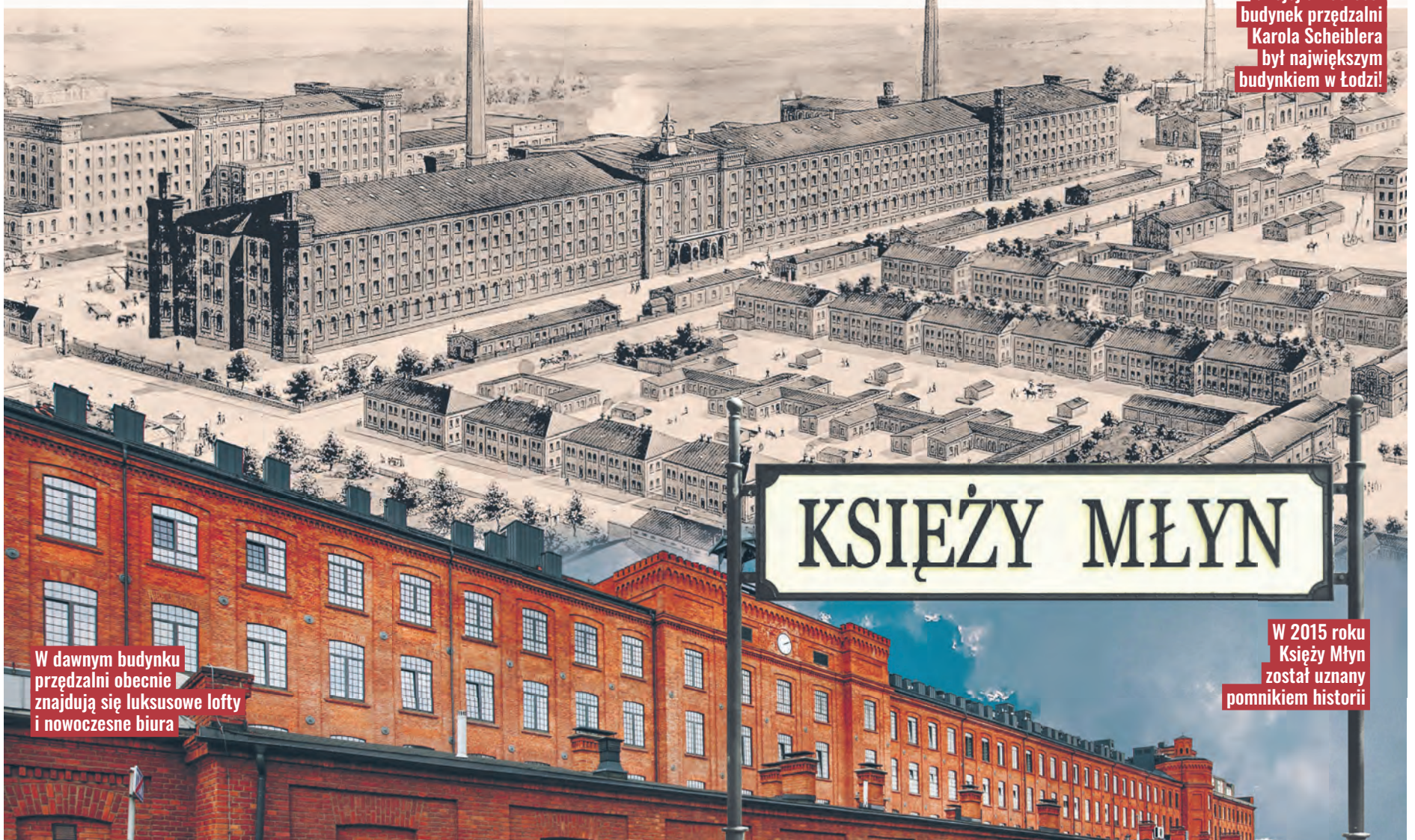
kład przy Wodnym Rynku – tzw. Centrala w kolejnych latach powiększyła się o dwie tkalnie, bielnię, kotłownię i magazyny. Na początku lat 70. XIX w. w obecnej siedzibie Scheiblerowi zrobiło się za ciasno i kupił od Beniamina Kruschego tereny na Księżym Młynie. Tam zbudował m.in. największą w Łodzi przędzalnię, a także osiedle domów robotniczych. Konsekwentnie rozbudowywane imperium Scheiblera stanowiło miasto w mieście. Fabrykant i jego ród zbudowali monumentalną tkalnię, szkołę, konsumy, czyli sklepy, remizę strażacką, szpital, magazyny, cały zespół wykańczalni, a także piękny, secesyjny budynek elektrowni z 1910 r., jeden z pierwszych tego typu

obiektów w Królestwie. Ale wróćmy jeszcze do połowy XIX w. i wydarzenia, które ugruntowało pozycję Scheiblera jako króla bawełny. Przemysłowiec, jak już wiemy, dobrze się urodził, ale był także świetnym managerem. Przewidując kryzys w dostawie bawełny, którą do Królestwa sprowadzano z ogarniętych wojną secesyjną Stanów, zrobił ogromne zapasy surowca, które pozwoliły zdominować mu rynek i – jakby tego nie ująć – wykończyć konkurencję. Inni zamykali fabryki, a jemu bawełny starczało nie tylko na własne potrzeby, ale również na to, żeby sprzedawać ją z wielkim zyskiem. Towary produkowane przez Scheiblera były dobrej jakości, dostał nawet za nie złoty medal

na światowej wystawie w Paryżu w 1878 r. Fabrykant nie skąpił także pieniędzy na budowę ważnych gmachów rozwijającego się wtedy dynamicznie miasta. Fundował szkoły, szpitale, a nawet kościoły innych wyznań. Scheibler miał z Anną z Wernerów siódemkę dzieci. Zmarł w 1881 r. Został pochowany w ufundowanej przez żonę kaplicy na Starym Cmentarzu, wybitnej klasy neogotyckim zabytku, który po dzień jest jednym z najznakomitszych przykładów architektury cmentarnej na świecie.

Aleksandra Hac

W okresie swojej świetności budynek przędzalni Karola Scheiblera był największym budynkiem w Łodzi!

KSIĘŻY MŁYN

W dawnym budynku przędzalni obecnie znajdują się luksusowe lofty i nowoczesne biura

W 2015 roku Księży Młyn został uznany pomnikiem historii

SAUNA SPOSOBEM NA

Podczas korzystania z sauny co jakiś czas polewa się rozgrzane kamienie wodą, aby zwiększyć wilgotność w pomieszczeniu

Pływanie oraz wizyty w jacuzzi i tężniach solankowych to znane sposoby na to, aby utrzymać ciało i skórę w dobrej kondycji. Niewiele osób jednak wie, że wiele pływalni, siłowni czy gabinetów odnowy biologicznej oferuje możliwość odwiedzenia sauny, a nawet kilku jej rodzajów.

Korzystanie z łaźni to zdrowotno-relaksacyjny rytuał znany w Skandynawii od tysięcy lat. Już od wczesnego dzieciństwa młodzi Finowie uczą się, jak z nich korzystać oraz poznają tzw. kulturę saunowania. To zwyczaj, który nie tylko oczyszcza ciało oraz przynosi ulgę spiętym mięśniom, ale również daje chwilę odpoczynku od piętzących się w głowie myśli.

Korzyści dla zdrowia

Odpowiednie korzystanie z sauny daje wiele korzyści zdrowotnych dla osób w każdym wieku.

- Wzmocnienie odporności organizmu – dzięki rozgrzaniu i nagłemu schłodzeniu ciała w trakcie saunowania poprawia się jego wydolność oraz umiejętność szybszego pokonywania chorób i infekcji.

- Poprawa kondycji skóry – wysoka temperatura pozytywnie wpływa na krążenie krwi oraz przepływ limfy w naczyniach podskórnych, dzięki czemu skóra staje się ujędrniona i wygładzona. Osoby zmagające się z cellulitem zauważają wyraźną różnicę w pozbywaniu się nagromadzonej w organizmie wody!

- Zwiększenie wydolności organizmu – po ekspozycji ciała na działanie wysokich temperatur krew zwiększa swoją objętość, co prowadzi

do poprawy wydolności sercowo-naczyniowej.

- Odprężenie i ulga dla mięśni – wysoka temperatura pozwoli podnosi tętno i rozszerza naczynia krwionośne, dzięki temu krew krąży szybciej, lepiej dotlenia organizm, co pomaga w regeneracji mięśni.

Jaką saunę wybrać?

Sauny dzielą się na dwa podstawowe typy – fińska i rzymska. Pierwsza z nich wywołuje pocenie organizmu poprzez wytwarzanie wysokiej temperatury (nawet 90°C), przy stosunkowo niskiej wilgotności. W drugiej zaś temperatura nie przekracza 60°C, ale wilgotność powietrza sięga nawet 100%. W zależności od upodobań i samopoczucia można korzystać również z sauny solnej, kamiennej lub na podczerwień.

Przeciwwskazania do saunowania

Pomimo mnóstwa zalet należy pamiętać, że istnieją sytuacje, w których powinniśmy zrezygnować z pobytu w saunie. Jedną z nich jest wykonany chwilę wcześniej intensywny trening. Organizm jest wtedy zmęczony i rozgrzany, a tętno podniesione. Wysoka temperatura może spotęgować ten efekt, w wyniku czego łatwo o omdlenie i przegrzanie. Kolejnymi przeciwwskazaniami są: ciąża, choroby serca i układu krążenia, nowotwory, epilepsja, astma oraz problemy z ciśnieniem krwi. A wiek? Saunowanie ma pozytywny wpływ na osoby w każdym wieku, dlatego seniorzy nie powinni obawiać się wizyt w łaźniach. Szczególnie w sezonie grypowym to doskonała broń w walce z przeziębieniami i infekcjami!

KS

W strefie relaksu można odpocząć, ochłodzić się i nawodnić przed kolejną sesją w saunie

ZWYCZAJE I ZASADY, KTÓRE WARTO ZNAĆ

Pobyty w saunie to pewnego rodzaju rytuał, dlatego warto poznać panujące tam zasady – ułatwią saunowanie wszystkim początkującym i zapewnią komfort innym osobom.

Nie bój się przebywania w saunie bez kostiumu kąpielowego – ten zwyczaj ma swoje uzasadnienie. Sztuczne materiały wystawione na działanie wysokiej temperatury i wysoką wilgotność mogą podrażnić skórę, a nawet ją poparzyć. Jeśli nadal masz obawy przed rozebraniem, się użyj ręcznika, którym możesz się okryć w łaźni.

Zabierz ze sobą dwa ręczniki – przydadzą się nie tylko do okrywania ciała, ale przede wszystkim do zajmowania miejsca wewnątrz (dot. saun fińskich). Siadając w saunie ze względów higienicznych, zawsze staramy się nie dotykać ciałem drewnianych ławek, ale usiąść lub położyć się na ręczniku. Pamiętaj o stopach, one też powinny znaleźć się na ręczniku!

Schładzaj ciało po każdej wizycie w łaźni – zacznij od prysznica przed wejściem do sauny, zmniejszaj temperaturę ciała zimną wodą po każdym wyjściu. Jest to pomocne w chłodzeniu organizmu i jego hartowaniu oraz stabilizowaniu tętna.

Pierwsze wizyty dostosuj do swoich możliwości – na początek wystarczy trzy wejścia po 3–4 minuty. Każdą przerwę pomiędzy kolejnymi seansami przeznacz na odpoczynek na leżaku i uzupełnianie płynów.

TUTAJ MOŻESZ SAUNOWAĆ:

- Aquapark Fala, al. Unii Lubelskiej 4
- Destresso, ul. Pabianicka 3
- Wodny Raj, ul. Wiernej Rzeki 2

PYTAJ O ZNIŻKI Z KARTĄ ŁODZIANINA LUB KARTĄ DUŻEJ RODZINY!

ZDROWIE

Saunowanie może wzmocnić naszą odporność, która jest szczególnie ważna jesienią

Do wytwarzania pary często używa się wody z olejkami eterycznymi

I DLA SENIORÓW, I DLA MŁODZIEŻY

 MIASTO
TWORZONE
WSPÓLNIE

FOT. JOANNA JĘDRZEJCZAK / OŚRODEK TRZY PIĘTRA

PROJEKTY DLA ŁÓDZIAN

Spektakle inspirowane życiem mieszkańców Łodzi, mural upamiętniający m.in. postać Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, warsztaty i wystawy artystów-seniorów oraz wsparcie dla osób z uzależnieniami behawioralnymi – to projekty, które będą realizowane od września w Łodzi. Choć są bardzo różne, to mają wspólny element – każdy z nich otrzymał dofinansowanie z Urzędu Miasta.

Miniserial

W ramach projektu „Starepolescy. Serial osiedlowy, sezon pierwszy” przygotowywane są spektakle, które będzie można zobaczyć na podwórkach Starego Polesia. Ale nie będą to zwykłe spektakle, a współtworzone przez mieszkańców. Projekt rozpoczął się od spotkań z łodzianami, które będą inspiracją do napisania scenariuszy i zaczerpnięcia

różnych wątków z prawdziwych historii. Na bazie spotkań i opowieści stworzony zostanie miniserial, w którym elementem wspólnym będą bohaterowie, ale koleje ich losu zostaną złożone z różnych historii różnych osób żyjących na terenie Starego Polesia.

– Liczymy na to, że mieszkańcy będą chcieli wędrować po tych spektaklach podwórkowych. Dodatkowym elementem projektu będzie stworzenie wideokomiksu, a więc cały projekt to przedstawienia, które w różny sposób będą docierały do różnych odbiorców – mówi Agnieszka Reiske ze Stowarzyszenia Społecznie Zaangażowani. W realizację zaangażowani są artyści z Łodzi, Lublina, Szczecina i z Warszawy. Pierwszy spektakl zaplanowany jest na przełomie września i października.

Od lewej: Grzegorz Bielawski (ZHR), Agnieszka Reiske (Stowarzyszenie Społecznie Zaangażowani), Piotr Kłosiński (Monar), Joanna Jędrzejczak (Ośrodek Trzy Piętra)

Dla seniorów-artystów

W projekt zaangażowało się 20 senierek, które stworzyły ponad 160 prac w różnych technikach. Ideą pomysłu było stworzenie takiej przestrzeni, by osoby, które tworzą bardzo dużo do szuflady, mogły być zobaczone na zewnątrz przez inne pokolenie.

– Dzięki dofinansowaniu będziemy mogli zrobić bardzo dużo wydarzeń zewnętrznych, będzie 5 takich show świetlnych, gdzie tysiące łodzian będą mogły zobaczyć te prace na ulicach, ale będą też spotkania z artystkami w bibliotekach, w muzeach – informuje Joanna Jędrzejczak z Ośrodka Trzy Piętra.

Mural

Jeszcze we wrześniu, na ścianie Szkoły Podstawowej nr 182 dzięki wkładom własnym powstanie mural. Projekt będzie upamiętniał trzech harcerzy: Tadeusza Zawadzkiego „Zośkę”, Aleksego Dawidowskiego „Alka” i Jana Bytnara „Rudego”. To postaci znane chociażby z książki Aleksandra Kamińskiego „Kamienie na szaniec”.

Wsparcie psychologiczne

Poradnia Monar w Łodzi prowadzi program pomocy dla osób uzależnionych behawioralnie, czyli np. od hazardu, pracy czy internetu. W ramach leczenia można przyjść na terapię grupową, skorzystać z wsparcia psychoterapeuty czy psychiatry. Projekt obejmuje około 200 osób i potrwa do końca roku. RUT

Informacje na temat funduszu wkładów własnych znajdziesz tutaj:

INFO

FUNDUSZ WKŁADÓW WŁASNYCH – CO TO TAKIEGO?

Fundusz wkładów własnych w tym roku wyniósł 200 tys. zł. Niemal cała kwota została już rozdysponowana. Warunkiem otrzymania dofinansowania w ramach programu wkładów własnych jest realizacja projektu dotyczącego Łodzi i mieszkańców miasta, a także uzyskanie dofinansowanie ze środków zewnętrznych, np. funduszy norweskich, unijnych czy programów ministerialnych. Wkład własny może wynosić do 40% wartości całego projektu, ale jednocześnie nie może przekraczać 50 tysięcy złotych.

Seniorki-artystki malują przedszkole

ŁÓDŹ DESIGN FESTIVAL

DOBRE PROJEKTOWANIE, lepsze życie

Wśród eksponatów znajdziemy wiele ciekawych przedmiotów, w tym te codziennego użytku

Mogło się wydawać, że po majowej edycji nie może być lepiej – a jednak! Już 16 września Łódź Design Festival pod hasłem LEPIEJ 2.0 powróci na 4 dni w wyjątkowej, jesiennej odsłonie.

Projekty zaprezentowane zostaną tradycyjnie w Centrum Festiwalowym przy ul. Tymienieckiego 3. Na odwiedzających czeka ponad 10 wystaw, które będzie można zobaczyć bezpłatnie!

Design to nie tylko ornament i estetyka, ale również rozwiązywanie ważnych problemów i naukowe podstawy związane z każdą dziedziną naszego życia. Organizatorzy chcą na nowo rozpocząć cykl opowieści o designie, docierając z nim do jak najszerszej publiczności, dlatego w programie każdy znajdzie coś ciekawego dla siebie.

Trochę historii

Poświęcone polskiemu wzornictwu wystawy historyczne zachęcają, aby zwiedzać je rodzinnie. W ten sposób każdy z widzów będzie mógł z własnej perspektywy odkrywać, jak projektowano na przestrzeni ostatniego wieku. Edukacyjny charakter będzie mieć ekspozycja „Elementarz polskiego designu” Ewy Solarz, prezentująca 100 lat polskiego projektowania poprzez pryzmat 100 obiektów. Wśród nich: meble, szkło czy porcelana, czyli przedmioty powszechnie kojarzone z designem, ale też obiekty mniej oczywiste: kroje liter, logotypy, dziecięce zabawki, lokomotywa, neon, szybowiec, skuter, a nawet Ptasie Mleczko i gumowe kółko Ringo.

Nowe rozwiązania

Na drugim biegunie zobaczymy nowe rozwiązania, które proponują młodzi projektanci. To szansa dla studentów i wykładowców na skonfrontowanie pomys-

łów z rynkową i społeczną rzeczywistością. Zmierzą się oni z takimi tematami, jak praca w domu, zieleni w miastach czy wykorzystanie odpadów.

Misją ŁDF jest ukazywanie wzornictwa w całym jego spektrum – od rozwiązań niezbędnych po projekty zachwycające i luksusowe. We wrześniu dostępna będzie wystawa jednego z najlepszych współczesnych projektantów, polskiego „star designera”, Oskara Zięty. Ekspozycja „INFLATALES. Stalowe opowieści Oskara Zięty” jest przykładem myślenia o projektowaniu w sposób odpowiedzialny. Stal i aluminium wykorzystane przez Zięty to materiały, które mogą być wielokrotnie przetworzone. Wśród eksponatów zobaczymy m.in. najlżejsze ekologiczne krzesło świata, czyli Ultraleggera.

W najbliższym otoczeniu

Ten sposób opowiadania o przedmiotach, które nas otaczają, będzie towarzyszył również wystawie „Przedmioty domowe. Rzeczy w życiu człowieka”, przygotowanej przez Aleksandrę Koperdę z Hygge Blog. Czym jest przedmiot w codziennym świecie człowieka? Jak nadajemy mu wartość, dzięki której żyje? Zbiór przedmiotów codziennego użytku, wybranych przez 15 bohaterów książki „Odwiedziny. Rozmowy o dizajnie”, to 35 eksponatów funkcjonujących w domowym kontekście.

Oprócz tego organizatorzy szykują na wrzesień jeszcze wiele atrakcji, m.in. specjalną, autorską selekcję ŁDF prezentującą producentów z Polski, przygotowaną przez czołowe polskie projektantki kolekcję dywanów Agnelli, wystawę fotograficzną „Mesydz” Dawida Furkota czy premierę wyjątkowego, łódzkiego słuchowiska dla dzieci. **RedKu**

INFO

Żeby być na bieżąco z programem drugiej, wyjątkowej edycji ŁDF, warto śledzić stronę lodzdesign.com oraz profile festiwalu w mediach społecznościowych.

Na łódzian czeka ponad 10 wystaw, które będą mogli obejrzeć zupełnie za darmo

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

Puga- czowa z estrady	Godło grodu	Katedra ... Dame	Iglaki na zimę gubiące szpilki	Polecenie Pancerz rycerski z siatki	Grupa jeźdźców podążających do jednego celu	Nęcenie zwierzyny łownej	Małżonka Zeusa	Miau- czyński z filmów	
	5			Krasno- drzew		3 Miła, ukochana	11 Pęd roślin drzewiastych		
Kiepska marka firmy	Czepliwe zapięcie u buta	13	Metro- polia Japonii		Nonsens, bzdura	Teliga, żeglarz	1	2 Rękopisy w języku włoskim	
				Jaszyn lub Tolstoj		Artur, grał Czere- pacha w "Ranczu"		10	
Awan- turnik dawniej	Dawny bogaty chłop	Materiał na maskotki	Surogat, namiastka		Uraza dawniej	14	Tkanina na wsypy	"Klej" do papy	Brzego- wiec, morski ssak
Fran- cuska czapka			Ryszard, ekono- mista i polityk	Wład- czyni	Przestarzałe o czołgu	Ogół usługob- iorców danego biznes- mena	Czesław, były kolarz	Mahome- tanizm	
4									
Lampa wisząca z kloszem	Jest nią też kon- stytucja	12			Święty kielich z legendy		Obok liryki i dramatu w litera- turze	Numer- hasło do karty	
		7	8	Japoński wojownik w czerni		9			
						6			
Słowa piosenki	Sąsiek inaczej				Broń biała na lufie karabinu			Oprawca	

Imię i nazwisko polskiego literata:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

SUDOKU ŁATWE

				9				
2		6		3		8		9
5	8						3	4
	2		6		1		9	
		8				1		
	9		3		2		4	
1	4						2	5
8		2		4		6		7
				1				

SUDOKU ŚREDNIE

9				1	2			
	5			9			2	8
		3			6			
3		6		2			7	
				8				
	1			4		6		5
			2			4		
7	3			5			8	
			1	3				7

„Krzyżówki z Koroną”
-DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

KORONA

Chińska waluta	Po nim poznać naturalizowanego cudzoziemca	Mały płaz	Z niego woda z bąbelkami	Elegancja, szyk	Przejeżdżanie z miejsca na miejsce	Wysokie przeżycie piłki	Domek dla psa	Przychodzi do głowy
4	7			Niemiecka firma odzieżowa		Kamionka, zwierzę	Warzywo o fryzowanych liściach	
Smolarek, piłkarz	Kaletnicza imitacja skóry	Opera Paderewskiego		Słowo do słuchawki	Falsz, hipokryzja	Region nad Notecią		Wieprzowina inaczej
				Bom na małym jachcie		Zgrubienie na powierzchni ciała		
						Plik akcji	10	9
Skłonności, predyspozycje	Instrument dęty	...lazuli, minerał	Samochodzik		Wietrzna wśród chorób		Czarny kolor karciany	...nieufności dla rządu
Peter, aktor			Okres rybnich godów	Josip Broz...	Cięta zadana bronią białą	Wstrząs psychiczny	Julian, poeta	1
Trefniś jako zabawka	Drobna kratka na tkaninie				Duży rosyjski kurort		Ogół zwierząt na danym terenie	Mimowolny ruch mięśni twarzy
			Stale napięcie mięśni			Cocker, muzyk		
Jarosław, polityk	Dziwna istota	11	12		Słodki owoc palmy			Kwitnie obok chabry
								2

Imię i nazwisko polskiego artysty:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ

W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

ROZDAJEMY GAZETĘ NA SKRZYŻOWANIACH I PRZY OBIEKTACH:

7:00 - 10:00

- Dąbrowskiego/Tatrzańska
- Strykowska/Inflancka
- Mickiewicza/Włókniarzy
- Skrzyżowanie Marszałków
- Wojska Polskiego/Strykowska
- Zgierska/Julianowska
- Ogrodowa/Zachodnia
- Retkińska/Tomaszewicza

15:00 - 18:00

- Manufaktura
- Galeria Łódzka
- Stajnia Jenderozów
- Strykowska/Włókniarzy
- Rzgowska/Paderewskiego
- Bartoszewskiego/Pabianicka
- Rondo Solidarności
- Kilińskiego/Północna

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL” JEST DOSTĘPNA W TYCH MIEJSCACH:

- Każda miejska biblioteka
  - Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- Wszystkie miejskie przychodnie
- Delegatury Urzędu Miasta Łodzi
  - Zachodnia 47, Politechniki 32, Krzemieniecka 2
  - Piotrkowska 153, Piłsudskiego 100
- Manufaktura
  - przy punkcie informacji oraz wejściu do strefy Qulinarium (restauracje)
- Poleski Ośrodek Sztuki Bratysławska 6a
- Ośrodek Kultury Górna Siedlecka 1
- Aquapark Fala Aleja Unii Lubelskiej 4
- Widzewskie Domy Kultury:
  - Dom Kultury „502”, A. Sacharowa 18
  - Dom Kultury „Ariadna”, Niciarniana 1/3
  - Dom Kultury „Widok”, J. Piłsudskiego 133
- Bałucki Ośrodek Kultury Limanowskiego 166

- Galeria Handlowa „Jagienka” (ul. Jagienki 34)
- Rynek Bałucki
- Rynek Maratońska
- Rynek Pionier (ul. gen. Dąbrowskiego 91c)
- Rynek Przybyszewskiego 147
- Rynek ul. Wielkopolska
- Zielony Rynek (Barlicki)
- Wydział Komunikacji Smugowa 30/32
- Ogród Botaniczny Krzemieniecka 36/38
- Palmiarnia Piłsudskiego 61
- Łódzka Organizacja Turystyczna Piotrkowska 28
- Centrum Obsługi Karty Łodzianina Piotrkowska 87
- Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami Piotrkowska 110
- Hotel „Bedrooms” Piotrkowska 64
- Cukiernia Dybalski: Piotrkowska 56, Piotrkowska 102A, CH Central, Jaracza 5, pl. Wolności 9, Tatrzańska 42/44, Ciołkowskiego 9, Nastrojowa 8, Armii Krajowej 36, Szpital im. Barlickiego, Rojna Rynek Malus, Zgierz (Długa 69, Czarna 3/9)

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

SKRZYNKI Z DARMOWĄ GAZETĄ

Złap za uchwyt, odchyl kłapę i weź gazetę „Łódź.pl”

Na łódzkich ulicach pojawiły się wysokie, czerwone skrzynki.

Jest ich 30 i stoją na najczęściej uczęszczanych przystankach tramwajowych i autobusowych. To są dystrybutory z naszą gazetą „Łódź.pl”. W środku znajdziecie najnowsze wydania gazety, zupełnie za darmo. Aby wyjąć egzemplarz „Łódź.pl” ze skrzynki, wystarczy złapać uchwyt, odchylić kłapę i zabrać jeden z numerów. Pojemniki są codziennie rano uzupełniane o nowe egzemplarze, a jeśli zdarzy się, że są puste, oznacza to, że nakład naszej gazety już się wyczerpał. RD

FOT. ŁÓDŹ.PL

UWAGA

Gazetę znajdziesz w autobusach i tramwajach MPK na głównych liniach

KRÓLOWA ŁÓDZKIEGO SPORTU

JAK ŁÓDZIANKI ZACZEŁY

GRAĆ W KOSZYKÓWKĘ

Nie ma drugiej takiej dyscypliny, w której sportowcy z Łodzi osiągnęli więcej sukcesów i zdobyli więcej medali, mistrzostw i laurów. Chodzi o koszykówkę. I co ciekawe, koszykówkę kobiet. Tylko zawodniczki Łódzkiego Klubu Sportowego mają na swoim koncie 30 medali mistrzostw Polski, z czego 9 to złote krążki.

A przecież nie tylko przy al. Unii uprawiano basket. W latach 20. XX w. w mieście funkcjonowało ponad 30 sekcji koszykarskich. Warto przypomnieć, jak to się stało, że koszykówka w Łodzi zajmuje tak ważne miejsce. A zaczęło się jeszcze przed wojną, jak to zwykle w takich przypadkach bywa, od lekkoatletów.

Dawniej mecze koszykówki rozgrywane były na trawiastych boiskach

Lekkoatletki

Początek łódzkiej koszykówki możemy datować na 1923 r. Wówczas do miasta przyjechała 5-osobowa drużyna ze Stanów Zjednoczonych, która zorganizowała pokaz tej młodej i zyskującej popularności dyscypliny. Na pokazie pojawił się trener lekkiej atletyki w ŁKS Czesław Rembowski. Był pod wrażeniem umiejętności Amerek i szybko postanowił wykorzystać nową grę w treningu lekkoatletycznym. Nic dziwnego, że to właśnie sportowcy, którzy na co dzień biegali, skakali w dal czy

rzucali oszczepem zostali pierwszymi łódzkimi koszykarkami. Wśród nich jedna z najbardziej znanych postaci łódzkiego przedwojennego sportu – oszczepniczka i olimpijka – Maria Kwaśniewska. W kosza grała też inna znakomita lekkoatletka związana z miastem – dyskobolka Jadwiga Wajsówna. Ona jednak występowała w pabianickiej drużynie Krusche Ender.

Obie zawodniczki spotkały się nawet pod koszem – prawdopodobnie podczas mistrzostw Łodzi zorganizowanych w 1930 r., w którym występowały obie drużyny. Górą w tych zawodach okazał

się ŁKS, który sięgnął po swój pierwszy sukces – mistrzostwo miasta. Jednak wówczas koszykówka wyglądała zupełnie inaczej niż teraz. Mecze rozgrywano na trawiastych boiskach, a kosze były przybijane do prostych słupów. Inaczej również liczone punkty. Stąd mogące budzić zdumienie wyniki pierwszych łódzkich zawodów – 15 do 12 czy 22 do 3.

Odebrane mistrzostwo

Elkaesianki mogły sięgnąć po mistrzostwo kraju już w 1930 r. Według wielu historyków faktycznie zresztą to zrobiły, ale zostały okradzione z tytułu przez Polski Związek Gier Sportowych,

Maria Kwaśniewska głównie znana jest ze swoich sukcesów w rzucie oszczepem, jednak z powodzeniem grała również w koszykówkę

który bez przyczyny zdecydował o powtórzeniu decydującego spotkania z AZS Warszawa. W pierwszym meczu łódzianki wygrały u siebie 15:12. W drugim spotkaniu w stolicy uległy warszawiankom 12:10. Na szczęście łódzkie koszykarki zostały docenione

i dwie z nich (Cecylia Gapińska i Maria Kwaśniewska) dostały powołania do reprezentacji kraju, która wybrała się na mecz do Grecji. Rok później, już bez

nieczystych zagrań ze strony działaczy, elkaesianki zdobyły wicemistrzostwo Polski.

Miłość i legenda

Po wojennej przerwie w rozgrywkach sekcja koszykarek nie odnosiła znaczących sukcesów. Co nie znaczy oczywiście, że w ŁKS nie uprawiano basketu. W 1949 r. do klubu przyszedł Andrzej Kulesza, a wraz z nim prawie cała drużyna grająca wówczas w YMCA. Wśród nowych zawodniczek była także reprezentantka kraju – Krystyna Paprot. W tym samym czasie trenerem koszykarzy przy al. Unii był Józef Żyliński, jak się miało okazać – legenda koszykarskiego ŁKS. Nowa zawodniczka tak zauroczyła trenera panów, że szybko dołączył do sekcji koszykarek. I tak rozpoczął się zupełnie nowy rozdział w historii koszykarskiej Łodzi. Jednak to już temat na zupełnie inną opowieść. JB

INFO

Jest to pierwsza część materiału o sukcesach koszykarek ŁKS. Kolejne w przyszłych numerach

FOT. ENVATO ELEMENTS ŁÓDŹ.PL

FOT. WIDZEW

Były medale i olimpijczyk

Wielu kibiców Widzewa uczęszczających regularnie na stadion przy al. Piłsudskiego 138 nawet nie zdaje sobie sprawy z faktu, że przez wiele lat najważniejszym obiektem w tym miejscu nie było boisko piłkarskie, tylko drewniana hala sportowa.

Pod koniec lat 20. ubiegłego stulecia powstał Klub Sportowy Widzewska Manufaktura (Wima), który od patronackiej fabryki otrzymał teren przy ówczesnej ul. Rokicińskiej. Powstał tam kompleks sportowy, uzupełniony w roku 1937 drewnianym budynkiem, przekształconym w halę sportową. Po zakończeniu II wojny światowej Wima wznowiła działalność,

jednak jako klub kojarzony z burżuazją nie miała przyszłości w socjalistycznym państwie. Została przejęta przez Robotnicze Towarzystwo Sportowe Widzew, które w 1949 r. zamówiło się również przy Rokicińskiej 82. Tym samym stało się też gospodarzem drewnianej hali, która po zakończeniu działań wojennych była największym tego typu obiektem sportowym w Łodzi. Nic więc dziwnego, że korzystało z niej wiele klubów. Swoje pierwsze sukcesy odnosiły w niej m.in. koszykarki ŁKS, grające pod wodzą legendarnego Józefa „Ziuny” Żylińskiego. Już w kwietniu 1946 hala gościła natomiast uczestników pierwszych po wojnie mistrzostw Polski w boksie. Dyscyplinie, która złotymi zgłoskami zapisała się w historii Widzewa. Podwaliny pod jej potęgę kładł trener Zygmunt Cegielski, który z mozołem i żelazną konsekwencją szkolił kolejnych adeptów sztuki walki na pięści oraz szkoleniowców, kontynuujących jego dzieło. Ich wytrwałość została nagrodzona. W roku 1960 Zdzisław Drożdźal w wadze papierowej zdobył mistrzostwo Polski juniorów, a dwa lata później został wicemistrzem kraju seniorów w wadze muszej. Był to pierwszy widzewski medal w dorosłym boksie. Na pierwsze złoto trzeba było poczekać do roku 1967, gdy wspomniany Drożdźal okazał się już

najlepszym krajowym zawodnikiem. W międzyczasie na najniższym stopniu podium mistrzostw Polski stawali też: Bogdan Guziński, Drożdźal i Bronisław Staniaszczyk. Później krążył w trzech kolorach wywalczył Bogdan Radzikowski. W roku 1970 w finale wagi piórkowej pokonał klubowego kolegę Jana Prochonia. Ten ostatni do roku 1973 zdobył jeszcze trzy medale: srebrny i dwa brązowe. Na medalowej liście są również: Zdzisław Filipiak (dwa razy srebro w wadze półśredniej), Władysław Piech (brąz w wadze półciężkiej) i Jan Parafinowicz (brąz w wadze koguciej). Wyjątkową kartę zapisał również Józef Reszpondek, który co prawda

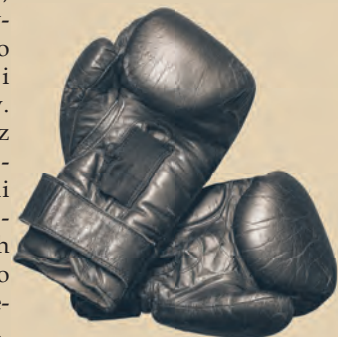
nie powiększył klubowej kolekcji medalowej, ale jako jedyny bokser reprezentował Widzew na igrzyskach olimpijskich. W roku 1972 pojechał do Monachium, gdzie w pierwszej rundzie przegrał z Francuzem Aldo Cosentino. Przez widzewską sekcję bokserską przewinęli się też m.in. Henryk Petrich, Józef Pisarski, Roman Rożek i Wiesław Rudkowski, którzy na igrzyskach byli jako reprezentanci innych klubów. Jerzy Kulej oraz Walter Majchrzycki mieli z kolei w swoich karierach epizody jako trenerzy bokserów Widzewa.

Ranga sekcji zaczęła spadać, gdy z cienia lokalnego rywalizacji oraz innych dyscyplin w macierzystym klubie zaczęli wychodzić piłkarze Widzewa. Początkiem końca tłustych lat boksu okazał się awans do I ligi drużynowych mistrzostw Polski. Sukces ten został osiągnięty w roku 1978, pod wodzą trenera Włodzimierza

Legendarny Jerzy Kulej szkolił widzewską młodzież

Pierwszy medal dla bokserskiego Widzewa zdobył Zbigniew Drożdźal

MD

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

24°C

Imieniny obchodzą:
Adam, Adrian,
Janusz, Maria, Teofil,
Radosław, Zenon

08.09

CZWARTEK

26°C

Imieniny obchodzą:
Aureliusz, Dionizy,
Gorgoniusz, Grażyna
Otmar, Sergiusz

09.09

ŁÓDZIANIZMY NR 35

CYTADELA ROBOTNICZA

Koszary 28 Pułku Strzelców
Kaniowskich w międzywojniu

To już chyba nieużywana w Łodzi nazwa na określenie kompleksu czynszowych kamienic w rejonie ulic Żeligowskiego i 6 Sierpnia, choć adekwatna do ówczesnej topografii miasta. Bo chociaż te budynki mieszkalne należały do prywatnych właścicieli i były podnajmowane robot-

nikom, to stały jednak w rejonie mocno zmilitaryzowanym. Przy dawnej ul. Leszno (ob. ul. Żeligowskiego) wybudowano na początku XX wieku potężne koszary na potrzeby rosyjskiej armii carskiej, potem wykorzystywane przez Niemców podczas I wojny światowej, a po odzyskaniu niepodległości przez odrodzone wojsko polskie, podczas okupacji przez Wehrmacht, a po wojnie stacjonowały tu żołnierze łódzkich jednostek. I podobnie było z budynkami wojskowymi przy ówczesnej ul. św. Benedykta (ob. ul. 6 Sierpnia). Takie otoczenie sprawiło, że część kwartału cywilnego otrzymała właśnie miano „cytadeli robotniczej”. agr

WESOŁE MIASTO

Kuferek Reymonta

ŁÓDZKIE ŻYCIE...

Lubił swojego dyrektora drukarni, więcej – on go szacował na całe te 10 000 rubli, jakie mu płacił rocznie.

– To jest najlepsza moja maszyna w tym oddziale – pomyślał.

Z kart „Ziemi obiecanej”

– Ty Borowiecki, jesteś szlachcic, masz na biletach wizytowych herb, kładłeś nawet na prokurze swoje von, a jesteś największym z nas wszystkich Łodzermenschem – szepnął Moryc.

– A ty nim nie jesteś?

– Ja przede wszystkim mówię o tym nie potrzebując, bo ja potrzebuję zrobić pieniądze...

- Przyjeśliśmy pana nie po to, żebyś tutaj produkował się ze swoją filantropią, a tylko, abyś robił.
- Nie jestem maszyną, jestem człowiekiem.
- W domu. W fabryce od pana nie wymaga się egzaminów na człowieczeństwo ani egzaminów na humanitarność, w fabryce potrzebne są pańskie mięśnie i mózg pański i tylko za to placimy panu.

GALERIA ŁÓDZKICH MURALI

Mural pt. „Przemiana” na ścianie budynku Galerii Łódzkiej od ul. Orlej autorstwa artysty o pseudonimie PROEMBRION, fot. Maciej Stempij

ŁÓDZKIE LEGENDY
DANINY I PODATKI

Niestety były od zawsze... Nawet mała wioska Łódzia świadczyła w XIII/XIV wieku powinności na rzecz monarchy lub archidiecezji łęczyckiej w postaci dziesięciny. Opisany już wcześniej przywilej z 1332 roku księcia łęczyckiego i dobrzyńskiego Władysława niewiele zmienił, bo Łódź przeszła pod zarząd władzę biskupa włocławskiego i odtąd łodzianie mieli odpowiadać jedynie przed swoim panem, tj. biskupem lub jego sołtysami i włodarzami, wnosząc jednak rozmaite opłaty. Każdy mieszkaniec z łanu winien był płacić czynsz

w wysokości pół grzywny groszy praskich. W XIV wieku obowiązywała w Polsce tzw. grzywna kolońska – była to wartość pieniężna 0,2 kg skórek zwierząt futerkowych, czyli około 48 groszy oraz 1/4 garnca miodu, czyli tzw. rączka. Widzewiaczy, którzy razem z łodzianami przeszli pod władzę biskupią, zobowiązani byli jeszcze do przekazywania na rzecz kanonika włocławskiego po 30 jaj kurzych na Wielkanoc, a także jednego sera białego. Zaś przed świętem Wniebowzięcia NMP – jeszcze po dwie kury nośne. Z każdej karczmy w Łodzi

lub Widzewie, dzierżawca płacił dwa denary (srebrna moneta polska o ciężarze 1,5 g).

Po przeniesieniu za czasów biskupa Jana Kropidły w 1387 r. na prawo niemieckie mieszkańcy Łodzi otrzymali 3 lata wolizny, tzn. zwolnienie od wszystkich opłat i powinności, a chłopci z Widzewa – 14 lat. Natomiast po upływie tego czasu znów mieli płacić z łanu po pół grzywny (24 grosze), łodzianie dodatkowo 1/4 garnca miodu, a wszyscy dostarczyć po 30 jajek, 1 serze i po 2 kury rocznie. Ponadto jeszcze – jeden dzień powinni orać pod oziminę, drugi pod jare, trzeci wozić nawóz, czwarty kosić siano, piąty grabić je. Nie było lekko... agr

ZAJĘCIE ŁÓDZI PRZEZ NIEMCÓW

8 września 1939 roku jednostki Wehrmachtu wkroczyły do Łodzi, ale w zasadzie opanowały miasto dopiero następnego dnia. Uczyniła to 17. dywizja piechoty, dowodzona przez gen. Maksymiliana von Weische. Dwa dni wcześniej, 6 września, rozpoczęło tworzenie w Łodzi komitetu

obywatelskiego, na czele którego stanął biskup Kazimierz Tomczak, a zastępowali go Bolesław Kotkowski i Arno Kindermann. Komitet miał reprezentować mieszkańców miasta wobec wkraczających wojsk, a głównym jego zadaniem była ochrona magazynów z żywnością, zorganizowanie aprowi-

zacji oraz opieka nad rannymi. Komitet, mimo pewnych szykan ze strony Niemców, funkcjonował do końca października 1939 r.

Początkowo Łódź zamierzano przyłączyć do Generalnego Gubernatorstwa, które zostało utworzone 28 września 1939 r. Miasto wizytował nawet 16 października Hans Frank, który przejął władzę cywilną z rąk Wehrmachtu. Jednak zdecydowana postawa Niemców łódzkich pragnących, aby miasto należało do Rzeszy, poparta przez Artura Greisera, gauleitera Kraju Warty, doprowadziła do zmiany decyzji. Ostatecznie Łódź przyłączono do III Rzeszy 4 listopada 1939 r. agr

KARTKA Z KALENDARZA

Oddziały Wehrmachtu w Łodzi na pl. Wolności w dniu 8 września 1939 r.

KRYMINAŁKI
ZNAD ŁÓDZI
KRWAWY KURS

Latem 1929 roku dwaj młodzi mężczyźni wracali rowerami z niedzielnego pikniku w Wiśniowej Górze, która była jednym z ulubionych miejsc wypoczynku łodzian. Na wysokości Henrykowa, kilkadziesiąt metrów od szosy rokicińskiej zauważyli stojący w szczerym polu samochód z zapalonym silnikiem i światłami. Gdy podjechali bliżej, okazało się, że to łódzka taksówka opatrzona numerem 52,

Łódzka taksówka na fotografii z 1933 roku

a wewnątrz pojazdu ujrzała zamordowanego kierowcę, który nie dawał oznak życia.

Sprawdzony na miejsce lekarz pogotowia ratunkowego niewiele mógł już zdziałać, a policja ustaliła nazwisko denata, którym okazał się Leon Dzionek, 24-letni taksówkarz zamieszkały przy ulicy Grunwaldzkiej. Jak ustalili śledczy zmarł on od

ran postrzałowych z rewolweru, a strzały oddano z bliskiej odległości. Wykluczono motyw rabunkowy, bowiem w aucie została kasetka z pieniędzmi w kwocie ponad 300 zł. Zabity kierowca był zatrudniony w firmie swego brata, Jana Dzionka, a dochodzenie utknęło w martwym punkcie.

Dopiero po 3 latach do sądu w Łodzi wpłynął list od skazanego na dożywocie mordercy, osadzonego w ciężkim więzieniu we Wronkach,

który rzucił nowe światło na całą sprawę.

W donosie skierował

podejrzanie na brata

zamordowanego, który był powiązany ze światem przestępczym Łodzi, a motywem zbrodni miała być chorobliwa zazdrość o żonę, którą miał uwieść młodszy brat. Sąd Okręgowy w Łodzi, uwzględniając działanie w afekcie, skazał Jana Dzionka na 12 lat więzienia, a sprawa bratobójstwa potwierdza, że prawda prędzej czy później wychodzi na jaw... agr

ŁÓDŹ.pl
DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

UWAGA! Kolejne wydanie w środę 8 września